

ACC. NR M. 13813: 1-4.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Eric B. Karlsson, Tving
Härad: Nedelstad Berättare: " " " "
Socken: Tving Berättarens yrke: f. d. hem. ägare
Uppteckningsår: 1955 Född år 1880 i Tving

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Slaktetik. s. 1-4.

LuF 104.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13813:/.

Frågelista L.U.F.

Vad jag här kan tala om har förekommit efter 1888.

Då ett svin skulle slaktas gick en man in i stian och lade ett rep om en bakfot på svinet, svinet fick gå ut i det fria, tre man stod där till hands och lade upp svinet på en s.k. slaktetavla, slaktaren hade ett s.k. trynträ / en käpp omkring 40 cm. lång i vars ena ända var fästad en repögla / öglan lades runt trynet på svinet och så snoddes käppen runt rätt hårt, med ena handen höll slaktare i trynträet och med den andra stacks kniven in i bröstet på svinet, det var noga med sticket så att ej matstrupen avskars, under sticket var en kvinnlig medhjälpare framme med en stor kittel för uppsamling av blodet, i kitteln var en del grovmalet rågmjöl och blod och mjöl skulle omröras flitigt tills blodet kallnat. Var sticket välriktat dog svinet på tio minuter, skulle slaktaren behöva sticka om, fick han ej slakta mer på det stället.

Nötboskap slaktades med yxhugg i nacken och därefter stick i bröstet, blodet togs då i en skopa och tömdes i större kärl, då djuret fick hugget i nacken segnade det till marken, där det stacks.

11/1-56
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 104
1.

ACC. N:R M. 13813:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Mindre nötboskap såsom kalvar bans bakbenen samman så hängdes kalven upp med huvudet ner, halsen på kalven avskars intill nackbenet på detta sätt avtappades blodet, det tillvaratogs inte på nyfödda kalvar. Större kalvar, gödkalvar eller sådana man skulle tillvarataga det s.k. löpmagen för ostlöpes beredning, lades på slakttavlan och stacks i halsen strax under hakan på så sätt att ej varken mat eller luftstrupe avskars.

Får slaktades på samma sätt som här ovan relaterats om gödkalv ty fårblodet togs alltid tillvara.

Gäss slaktades så att en pennkniv stacks in i nacken emellan kotorna, även här tillvaratogs blodet.

Matstrupen ombands ej för än djuret var dött och skulle öppnas.

Höns slaktades med att hugga av huvudet med yxa.

Denna slaktmetod användes av alla slaktare på landsbyggden i denna orten intill 1900, ett par unga män reste upp till stockholms slakterier och fick se att de där bedövade djuren först och då dessa kom åter började de att bedöva alla djur med slag i pannan, skjut-

ACC. N:R M. 13813'3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

mask fanns ej utan det börjades med slagmask, men å landsbygden slaktades många djur efter den urgamla metoden ännu 15 år fram i tiden. För storboskap användes en stor yxa med en pik i hammaren denna pik slogs in i pannan å djuret med ett välriktat slag, även användes träklubba , men en tjurpanna reagerade inte för en träklubba, men det gjorde en häst, omkring 1915 anskaffade alla slaktare slagmask för svin. Skjutmask kom även vid denna tid i bruk av de bättre slaktarena, kalvar och får bedövades med ett slag i pannan av en hammare gäss och höns slaktas fortfarande som här ovan nämnts. Bedövningsmetoden propagerades det mycket för i början på 1900-talet, men en del djurägare ville ej att djuret skulle bedövas ty blodavtappningen blev ej så fullständig sades det, men många djurägare ville absolut ha djuret bedövat först och den slaktare som gjorde det fick all slakt om hand, detta påskyndade även andra slaktare ty annars blev de utan förtjänst och förtjänsten var ej att förakta, en fyra svän pr dag & 1 kr,50 öre blev ju en inkomst och därtill mat och kaffekask, så när kvällen kom gick många slaktare ganska vingligt hem.

ACC. N:R M. 13813:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Olika slaktare använde bedövningsmetoden på olika sätt somliga bedövade svinet inne i stian och sedan drogs det ut till slakttavlan där det stacks, men denna metod var arbetssam och fodrade 4-5 mannar, en annan slaktare skickade in en man i stian och lade rep om svinets bakfot så fick det själv i godan ro promenera ut till slakttavlan, då som först bedövades djuret och kastades upp på tavlan i detta fallet kunde 3 mannar taga en ganska stor gris.

Svinet bands ej, karlarna höll det fast på tavlan och slaktaren höll huvudet med ena handen stadigt med trynträet.

Större djur måste ju bindas om alla fyra benen, en man höll i hornen stadigt både då det slogs med yxa och slag och skjutmask en 5 - 6 karlar var tillstädes såsom hjälpare.

Vid all slakt då blodet skulle tillvaratagas var en kvinna med och det måste vara en kvinna som ej var havande.

I gamla stora bondbyggnader här på landsbygden var ett rum i huvudbyggnaden avsett för slakt, i detta rum lutade golvet ganska mycket åt ett håll så att det kunde spolås efter slakten, jag har sett ett dyligt rum och i detta rum slaktades allt.

4